

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE VERBO DEI|| scripto & non scripto,|| QVATVOR LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

IX. Explicantur regulæ quinque, quibus in cognitionem verarum traditionum deuenimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53828)

eloquia Dei, vt dicitur Rom. 3. ita nunc præstat Ecclesia Christi omnibus factis, quòd ipsa sola, quippe quæ sponsa Christi est, nouerit omnia mysteria veræ religionis, & conscia sit creatorum sponsi, & propterea appelletur columna, & firmamentum veritatis. 1. Tim. 3. At si omnia essent scripta, & apertissimè, vt heretici dicunt, nullum esset priuilegium Ecclesie. Nam nihil minus scirent hæretici, & pagani, & Iudæi de mysteriis fidei nostræ, quàm nos ipsi, atq; antistites nostri scirent, neque esset verum, quod ait Irenæus lib. 3. cap. 4. in solam Ecclesiam tanquam in depositarium diues, repositam ab Apostolis scientiam rerum diuinarum.

ACCEDAT postremò dignitas mysteryorum multorum, quæ silentium requirunt, nec decet, vt in Scripturis, quæ in mundo leguntur, explicentur. Si enim ad videnda tremenda mysteria Missæ non licet admittere vltos non baptizatos, quomodo licebit eis eadem scripta tradere? Hinc Dominus seorsim discipulis interpretabatur parabolas, quas populo loquutus erat, Luc. 8. & Apostolus ait 1. Corinth. 2. *Scientiam loquimur inter perfectos.* Et passim veteres, cum de sacramento Eucharistiæ loquuntur, dicere solent; *Normam deles, norunt initiati.* Hanc rationem attingunt Dionysius cap. 1. Eccles. hierarch. Origenes homil. 5. in Numer. Balbus cap. 27. lib. de Spiritu sancto, & Innocentius I. in epist. 1.

CAPVT IX.

Explicantur regula quinque, quibus inuentionem verarum traditionum deuenimus.

SEQVITVR nunc vt ostendamus, quibus viis traditionibus indagandum sit, quæ sint veræ ac genuinæ Apostolorum traditiones.

PRIMA igitur regula est, Quando vniuersa Ecclesia aliquid tanquam fidei dogma amplectitur, quod non inuenitur in diuinis literis, necesse est dicere, ex Apostolorum traditione id haberi. Ratio huius est, quia cum Ecclesia vniuersa errare non possit, cum sit columna, & firmamentum veritatis.

veritatis, i. Tim. 3. & cùm de ea dictum sit à Domino, Matth. 16. Porta inferi non praualebunt aduersus eam: certè quod Ecclesia de fide esse credit, sine dubio est de fide. at nihil est de fide nisi quod Deus per Apostolos, aut Prophetas reuelauit, aut quod euidenter inde deducitur. Non enim nouis reuelationibus nunc regitur Ecclesia, sed in iis permanet quæ tradiderunt illi, qui ministri fuerunt sermonis, & propterea dicitur, Ephes. 2. Aedificata supra fundamentum Apostolorum & Prophetarum: Igitur illa omnia, quæ Ecclesia fide tenet, tradita sunt ab Apostolis, aut Prophetis, aut scripto, aut verbo. Talis est perpetua uirginitas B. Mariæ, numerus librorum Canonorum, & similia.

SECUNDA regula est, Quando uniuersa Ecclesia aliquid seruat, quod nemo constituere potuit, nisi Deus, quod tamen nusquam inuenitur scriptum, necesse est dicere ab ipso Christo, & Apostolis eius traditum. Ratio est similis superiori. Nam Ecclesia uniuersa non solum non potest errare in credendo, sed nec in operando, ac præsertim in ritu, & cultu diuino: rectèque Augustinus epistola 118. docet, insolentissimæ insanix esse existimare, non rectè fieri quod ab uniuersa Ecclesia fit. Ergo illa quæ Ecclesia non potest rectè seruare, nisi à Deo sint instituta, & tamen seruat, necesse est dicere à Deo instituta, etiamsi nusquam id legatur. Tale est Baptisma paruulorum. Erraret enim grauissimè Ecclesia, si sine Dei mandato paruulos, qui actu non credunt, baptizaret. Quocirca Augustinus lib. 10. Gen. cap. 23. Consuetudo, inquit, matris Ecclesie in baptizandis paruulis, nequaquam spernenda est, neque & illo modo superflua deputanda, nec omnino credenda, nisi Apostolica esset traditio. Tale est etiam, Baptismum hæreticorum esse ratum, & propterea Augustinus semper mandatum non rebaptizandi ab hæreticis baptizatos, ad Apostolorum traditionem reuocat. nec enim potest Ecclesia dare Baptismo auctoritatem, si eam à Christo non habet.

TERTIA regula est, Id quod in Ecclesia uniuersa, & omnibus retrò temporibus seruatum est, meritò ab Apostolis creditur institutum, etiamsi illud tale sit, ut potuerit ab Ecclesia institui. Hæc regula est Augustini, lib. 4. contra Donatistas, cap. 24. Exemplo sit ieiunium Quadragesimæ: Id enim

poterat ab Ecclesia institui, si Christus, vel Apostoli non instituisse; tamen dicimus & probamus, à Christo vel Apostolis institutum, quia sursum versus ascendentes & quærentes originem huius instituti, non inuenimus nisi tempore Apostolorum; etiam si Calvinus lib. 4. cap. 12. Institut. §. 20. docet Quadragesimam meram superstitionem, & nec à Christo nec ab Apostolis traditam, sed à posterioribus ex ~~re~~ excogitatam.

B. BERNARDVS serm. 3. de Quadragesima: *Hactenus* quit, & *sque ad nonam ieiunauimus soli, nunc* (in Quadragesima) & *sque ad vesperam nobiscum ieiunabunt pariter* *si, reges & principes, nobiles & ignobiles, clerus & populus simul in unum diues & pauper.* Ante Bernardum GRIGORIUS homil. 16. in Euangelia, Quadragesimæ meminit, rationem reddens, cur quadraginta dies ieiunemus. Ante Gregorium LEO in sermonibus 12. de Quadragesima. Ante Augustinus in epist. 118. & 119. & sermonibus 44. de Quadragesima. Ante eum HIERONYMVS in cap. 9. Matth. 3. cap. Ionæ, & alibi. Paulinus in epist. 6. ad Amandum. Cassiodorus in sermonibus octo de Quadragesima. Epiphanius in compendiosa doctrina. Basilii orat. 2. de ieiunio. Nazianzenus oratione in sanctum Lauacrum, & Cyrillus catechesi 1. Ante Origenes homil. 10. in Leuiticum: ante eum IRENÆUS apud Eusebium lib. 5. hist. cap. 24. ante eum TELESPHORUS Papa in epist. decretali: ante eum IGNATIUS in epist. ad Polippenses, & CLEMENS lib. 5. constit. cap. 13. & can. Apostolorum.

Pari ratione CALVINVS lib. 4. cap. 19. Institut. §. 24. dicitur ordines minores esse inuentum nouitium, de quo nouitium legitur, nisi apud ineptos rabulas, Sorbonistas, & canonistas. At nos ostendimus ex regula posita, esse Apostolicæ traditionis. Nam ante omnes Sorbonistas, & canonistas fuit IULIUS RIVS, qui lib. 7. etymol. cap. 12. enumerat singulos ordines, & rationes nominum exponit. Ante Isidorum fuit Concilium Carthagin. IV. in quo à cap. 1. vsque ad 10. traditur, quo ritum continentur Episcopi, Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi, Acolythes, Lectores, Exorcistæ, Ostiarij. Et ante hoc Concilium fuit HIERONYMVS, qui in cap. 2. ad Titum enumerat ordines omnes.

omnes, præter Acolythos, quorum meminit in epistola ad Nepotianum de vita clericorum.

Ante Hieronymum fuit Concilium Laodicenum, in cuius c. 24. nominantur omnes minores ordines. ante quod Concilium CORNELIVS Papa in epist. ad Fabium Antiochenum, ut est apud Eusebium lib. 6. historiæ, cap. 33. asserit, in Ecclesia Romana suo tempore fuisse præter Episcopum, Presbyteros XLVI. Diaconos septem, Subdiaconos septem, Acolythos XLII. Exorcistas cum Lectoribus & Hosiariis LII. Sed & ante Cornelium Ignatius salutatur nominatim omnes ordines in epist. ad Antiochenes.

QUARTA regula est, Cùm omnes Doctores Ecclesiæ communi consensu docent, aliquid ex Apostolica traditione descendere, siue in Concilio generali congregati, siue scribentes seorsim in libris, illud credendum est, Apostolicam esse traditionem. Ratio est huius regulæ, quia si omnes Doctores Ecclesiæ, cùm in aliqua sententia conueniunt, errare possent, tota Ecclesia erraret, quippe quæ Doctores suos sequi tenetur, & sequitur. Exemplum primi est, imaginum veneratio: quam esse ex Apostolica traditione, asseruerunt Doctores Ecclesiæ congregati in Concilio Nicæno II. generali, act. vlt. Exemplum secundi vix inuenitur, si debeant omnes penitus Patres qui scripserunt, expressè aliquid dicere: tamen videtur sufficere, si aliquot Patres magni nominis expressè id asserant, & ceteri non contradicant, cùm tamen eius rei meminerint; tunc enim illa esse omnium sententia non temerè dici poterit. quando enim in re graui aliquis veterum errauit, semper multi inueniuntur qui contradicunt.

Hac regula probamus, Apostolicam traditionem esse, ritus qui seruantur in Baptismo; quod nimirum qui baptizatur, baptizetur aqua prius à sacerdote benedicta; quod iubetur abrenunciare Sathanæ, & pompis eius, quod signetur signo Crucis, quod ungetur oleo benedicto, &c. Id enim disertè asserunt BASILLIVS de Spiritu sancto, cap. 27. TERTULLIANVS de corona militis, & alij quidam. nemo autem vnquam contradixit, cùm nullus ferè sit veterum, qui non meminerit harum cæremoniarum tanquam in Ecclesia ab omnibus receptorum. PARI ratione Quadragesimam esse diuinam, vel Apostolicam traditionem, possemus etiam hac

regula firmiter probare, quia disertè id asserunt Irenæus, Epiphanius, Hieronymus, Ambrosius, Leo, & nullus contra-
cit, cum tamen omnes huius obseruationis meminerint.

QVINTA regula est, Id sine dubio credendum esse ex Apo-
stolica traditione descendere, quod pro tali habetur in
Ecclesiis, ubi est integra & continuata successio ab Aposto-
lico. Hanc regulam tradit IRENÆVS lib. 3. cap. 3. & TERTUL-
LIANVS lib. de præscript. Ratio regulæ est, quia Apostoli
diderunt successoribus suis cum officio Episcopatus, et
doctrinam religionis.

Si ergo in aliqua Ecclesia ascendendo per Episcopos
inuicem succedentes, perueniamus ad Apostolum aliquem
& non possit ostendi, quod ullus eorum Episcoporum
duxerit nouam doctrinam, certi sumus, ibi conseruari Apo-
stolicas traditiones. Et quidem olim inueniebatur successio
non interrupta, non solum Romæ, sed etiam Ephesi, Co-
rinthi, Antiochiæ, Alexandria, Hierosolymæ, & alibi: ap-
perea Tertullianus remittit homines ad quamlibet Apo-
stolicam Ecclesiam, ut ibi inueniant Apostolicas traditiones.
THEODOSIUS I. cunctos populos. C. de summa Trinitate
& fide Catholica, iubet omnes seruare eam fidem, quam
dicabant eo tempore Damasus Romæ, & Petrus Alexandria.
duo Pontifices præcipuarum Apostolicarum Ecclesiarum.
nunc defecit certa successio in omnibus Ecclesiis Apo-
stolicis, præterquam in Romana, & ideo ex testimonio huius-
modi Ecclesie, sumi potest certum argumentum ad probandas
Apostolicas traditiones; ac tum potissimum, cum doctrina,
vel ritus earum Ecclesiarum à doctrina, & ritibus Ecclesie
Romanæ dissentiant.

CAPVT X.

*Soluuntur obiectiones aduersariorum, quæ
Scripturis petuntur.*

*hinc genera
argumentorum.*

ESTAT vltima pars quæstionis, in qua argumen-
ta aduersariorum exponenda, & soluenda sunt. Sunt
genera argumentorum, quorum Primum à
Scripturis, Secundum à Patribus, Tertium à
traditione.